

Stipe NIMAC

Pastoral grada, Lepuri 2008., 180 str.

U povijesti postoje različite etape razvoja gradova. Moderna urbanizacija je međutim različitija od prijašnjih – one antičke, srednjovjekovne i industrijske – ne samo po nastajanju iznimno velikih gradova nego i po načinu života u njima. To zahtijeva i posebni vid pastoralnoga rada. Autor knjige *Pastoral grada* fra Stipe Nimac, konsultirajući suvremenu literaturu (osobito njemačku) iz područja pastoralna grada – referirajući se na svetopisamske podatke o ambivalentnosti grada (Babilon i Jeruzalem) kao i na iskaze suvremenih dokumenata Crkve – otvara još uvijek neistraženo problemsko područje unutar naše pastoralne teologije. Nimac koristi i suvremena istraživanja i donosi podatke za Hrvatsku o razvoju gradova, s posebnim naglaskom na Split i Zagreb. (Više od polovice stanovništva u Hrvatskoj živi u gradovima.)

S relativno malom knjigom, podijeljenom u pet poglavlja, autor govori o nužnosti promjene klasičnoga župnoga pastoralna u gradu. Već u uvodu konstatira da mobilnost, individualnost i pluralizam suvremenoga čovjeka ponajviše dolaze do izražaja u gradu i sa sobom donose probleme kao što su sloboda i anonimnost, duhovna bezavičajnost i nesnalaženje na modernom tržištu duhovnih (religioznih) ponuda. Novi pastoral grada zahtijeva preorijentaciju u području svjedočenja – izlazak Crkve prema čovjeku, nužnost nove gostoljubivosti i služenja – strukturalna dijakonija, te šire shvaćene liturgije – proslava Boga u zajedništvu ljudi ne samo u crkvama nego u glavnim mjestima grada gdje se ljudi kreću i susreću, gdje se „događa život“. Djelotvorna dijakonija koju trebaju kršćani ostvariti u gradu ima nekoliko funkcija: prezentirajuća, samaritanska,

alternativna, fermentirajuća, kritičko-proročka i doksološka funkcija.

Ono na čemu Nimac inzistira kroz čitavu knjigu, dalo bi se svesti na sljedeće: suvremeni pastoral grada treba kombinirati klasični župni model organiziran teritorijalno (jedan pastir - župnik) s kategorijalnim modelom crkvenih zajednica unutar tzv. nadžupnog pastorala tako da gradske župe budu u određenom smislu umrežene nudeći vjernicima različite sadržaje. Sve se to opet temelji na dva stupa kršćanskog, odnosno crkvenoga djelovanja – duhovnosti i solidarnosti. U razumijevanju kršćanstva i Crkve kao „životnog mjesta za sve“ (Haslinger) nadžupni pastoral grada odstupa od stroge teritorijalizacije, od „župe boravka“ prema „župi izbora“, ali i od razumijevanja pojedine župe kao „zajednice zajednica“ – danas vrlo često u sebe zatvorenih „novih“ zajednica u pojedinim župama.

Autor u dodatku donosi jedan konkretni model pastorala – pastoral grada Bonna. Taj model može poslužiti kao primjer i za pastoralno djelovanje u našim gradovima. Posebno izdvajam područja pastoralnoga djelovanja u drugoj evangelizaciji. Ponajprije gradski pastoral pomaže u kontaktu, informacijama i susretanju ne samo unutar crkve nego i izvan, na središnjim mjestima grada. Drugo veliko područje djelovanja odnosi se na sudjelovanje u društvenom (političkom) životu sugrađana iz kuta vjere, u što ulaze socijalna pitanja a osobito solidarnost s rubnima; tu je i povezivanje (dijalog) vjerske poruke i kulture (glazba, književnost, slikarstvo) te u rad u obrazovanju. Treće, ali ne time manje važno područje, jest područje duhovnosti – od liturgije i obreda do molitvenih i meditativnih skupova i šetnji gradom ne samo unutar vlastite kršćanske zajednice nego i unutar ekumenskih i međureligijskih nastojanja.

Suvremeni gradovi su suvremeni areopazi, suvremena tržišta duhovnoga. Pred kršćanima i pastoralnim radnicima stoji evanđeoska obveza da poput Isusa, prvih kršćana i prve Crkve iziđu iz svojih (sebičnih) sigurnosti u grad, na trgove, među ljude. Suvremena globalna kultura je svojim najvećim dijelom urbanizirana što suvremenog pojedinca postavlja pred anonimnost i osamu. Istodobno urbani način života određen je mnogovrsnom ponudom duhovnih sadržaja. U vremenu povratka i ponovnom oživljavanju religioznoga, pred današnjim kršćanima i pastoralnim radnicima je da i u gradskim aglomeracijama i policentričnim (nejasnim) duhovnostima posvjedoče vjeru u

osobnoga Boga, da iskreno susretnu svoje suvremenike, kako ateiste tako i one s nejasnom religioznošću i ponude im susret s Isusom iz Nazareta – smislom čežnji i suvremenih ljudi.

Knjiga fra Stipe Nimca *Pastoral grada* za Crkvu u Hrvatskoj, osobito za pastoralce, sigurno je poticaj da se iziđe iz umišljene religijske (crkvene) samodovoljnosti i krene prema ljudima, prema sugrađanima, prema ljudima koji ispod proklamiranoga spoja nacionalnoga i religioznoga, ispod jeke verbalnoga vjerništva, traže čišće Božje lice, konkretniju solidarnost, uvjerljiviju riječ evanđelja i osobniji vjernički angažman u gradskoj anonimnosti i klerikaliziranoj župnoj zajednici.